

TYÖRYHMÄN KOKOUS 6/2011 (kokous 39)

Aika: Keskiviikko 31.8.2011, klo 13–15
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone K01 (Kuukkeli)

Läsnä: Timo Tanninen, ympäristöministeriö (PJ)
Ilkka Heikkinen, ympäristöministeriö (VPJ)
Matti Nummelin, ulkoasiainministeriö
Anu Pärnänen-Landtman, ulkoasiainministeriö
Eeva Furman, SYKE
Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
Riina Vuorento, opetus- ja kulttuuriministeriö
Suvi Raivio, Metsäteollisuus ry.
Outi Honkatukia, valtiovarainministeriö
Suvi Juntunen, Saamelaiskäräjät
Jouni Lind, Elinkeinoelämän keskusliitto
Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto
Hanna Hämäläinen, työ- ja elinkeinoministeriö
Leena Penttinen, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto
Anneli Törrönen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
Camilla Ekblad, Natur och Miljö rf.
Lotta Ruokanen, Allianssi ry.
Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö
Marja Pylvänäinen, SYKE (siht.)
Petri Ahlroth, ympäristöministeriö
Eija Kempainen, SYKE

1. Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtaja Timo Tanninen (YM) avasi kokouksen ja toivotti osanottajat tervetulleiksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen (21.6.2010) pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

3. Asialista

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. Ajankohtaiset asiat

Puheenjohtaja kertoi seuraavat ajankohtaiset asiat:

- Hallitus on koottu ja ministerit nimitetty.
- Metsähallitus on avannut Selkämeren ja Sipoonkorven kansallispuistot
- Kalevalapuiston perustamista on esitetty, suunnittelualue koostuu paristakymmenestä kohteesta, mm. Hossan retkeilyalue kuuluu puiston toiminnalliseen alueeseen
- Nimitykset ympäristöministeriössä:
Esko Jaakkola ja Pertti Rassi ovat jääneet eläkkeelle, ja Pekka Salminen on jäämässä eläkkeelle, uudet henkilöt on valittu heidän tilalleen
- FL Aulikki Alanen ympäristöministeriön ympäristöneuvoksen virkaan 1.9.2011 lukien. Alanen siirtyy Metsähallituksen Etelä-Suomen Luontopalveluista. Alasen toimenkuva on luontotyypipainotteinen.

- FT Petri Ahlroth ympäristöministeriön ympäristöneuvoksen virkaan 15.8.2011 lukien. Ahlroth siirtyy SYKE:n Luontoympäristökeskuksen biodiversiteettiyksikön päällikön paikalta. Ahlrothin toimenkuva on lajisuojelupainotteinen. Petri esittäytyi kokoukselle.

5. CBD:n maailmanlaajuisen kasvistonsuojelustrategian (Global Strategy for Plant Conservation, GSPC) päivitetty tavoitteet (Eija Kemppainen, SYKE)

- Eija Kemppainen kertoi olleensa valmistelemassa 4. maaraportin kasvistonsuojeluosaa, joka luovutettiin CBD:n sihteeristölle 2009.
- Eija osallistui heinäkuussa 2011 kansainväliseen kasvistonsuojelukokoukseen USA:n St. Louis'ssa
- Kasvistonsuojelun kansainväliset tavoitteet on hyväksytty COP'ssa, nyt niitä on tarkennettu ja päivitetty vastaamaan Aichi-tavoitteita
- 5 päämäärä/objectives, joiden alle luokiteltu 16 tavoitetta/targets (PowerPoint esityksessä, joka on pöytäkirjan liitteenä)

Kokouksen anti Suomelle

- sitoutuminen kansallisesti tärkeää
- Suomelle tärkeää luonnollisten elinympäristöjen turvaaminen, muualla korostetaan enemmän puutarhoja.
- In-situ -suojeluun enemmän painoarvoa kansainvälisessä työssä
- Kansallisesti määriteltävä tavoitteita tukevat toimet, aikataulut sekä indikaattorit kasvistonsuojelun seurantaan
- Eija ehdottaa kansallisen kasvistonsuojelun työryhmän perustamista, seuraava CBD-raportointi vuonna 2014
- Eija esitti kysymyksen, kuinka kasvistonsuojelustrategia liitetään kansalliseen strategiaan ja toimintaohjelmaan nyt päivitysvaiheessa
- Kansallinen kasvistonsuojelun tila-arvio on tehty viimeksi 4. maaraporttia varten 2008
- Kokouksen tarkoitus oli keskusteluttaa asiantuntijoita, keskustelua syntyi lähes vain putkilokasveista, kun muut ryhmät häidin tuskin mainittiin.

Aiheesta syntyi keskustelua

- Kehitysapurahat? Tavoitteet ovat kovat kehitysmaille. Asia oli aiheena workshopissa, mutta kehitysmaiden edustajia ei ollut mukana juurikaan, osallistujien painotus oli amerikkalainen
- Kehittyneillä mailla vastuu myös kehitysmaiden tilanteesta, asiaa käsitellään SBBSTA 16:ssa vuonna 2012.
- Todettiin, että Suomessakin olisi hyvä olla kasvitieteellinen seura
- Kasvistonsuojelustrategia liittyy CBD-kokonaisuuteen ja tulee mukaan strategiaan, siten ettei päällekkäisyyttä tule, kun on strategia strategiassa.

Päätettiin ottaa kansallisen kasvistonsuojelun työryhmän nimeäminen keskusteluun.

6. Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön strategian ja toimintaohjelman 2006–2016 tarkistaminen: 2. luonnoksen esittely (Ilkka Heikkinen, YM)

- Ilkka Heikkinen esitteli toista luonnosta tarkistetuksi strategiaksi.
- Tärkeää on, että sitä tehdään laajalla pohjalla.
- Epätasaisuutta sisällössä on vielä, toiset asiat ovat yleisemmällä tasolla, toisissa kohdissa haasteita ja toisissa jo lähes toimenpiteitäkin.
- Strategiset päämäärät ja tavoitteet s. 15 puuttuu vielä johtolause otsikon alta
- Strategian vaikutuksia ei vielä ole päivitetty s. 19
- Päämäärät ja tavoitteet: paras pysyä Aichi tavoitteissa ja Nagoyan päätelmissä, ei otettu mukaan EU-tavoitteita
- Ilkan tavoitteena koota yksi versio vastuuministeriöille viestillä "kiinnittäkää huomiota päämääriin ja kertokaa mihin päämäärään tavoite liittyy"
- Toimenpideohjelma eri rakenteinen kuin strategia, pitääkö muuttaa rakennetta, nykyinen rakenne sopii raportointiin, mutta ei ole ihan strategian muotoinen

Yksityiskohtainen läpikäynti

Sivut 1–3

- Johanna N-L: bd-ryhmä käsitteli MMM:ssä, strategia rakenne vs. toimintaohjelman rakenne, toiveena kokoomataulukko, paljon tapahtunut edellisestä, samalla vaivalla voisi muuttaa myös rakennetta, tulee paljon uutta tekstiä, kommentit ja korjaukset jo lähetetty Ilkalle
- Lotta Ruokanen: kannattaa taulukkoa, määritelmät käsitteille
- Tapani Veistola: toimenpideohjelmassa konkretia, ok, ei unohdeta kokonaan EU:n tavoitteita, siellä ihan hyviäkin, kuten vihreä talous, direktiivit...
- Timo T: lisätään EU-painoarvoa

Sivut 4–5

- Veistola: me viimeinen talvehtimispaikka, Suomella suuri kv-vastuu ilmastonmuutosasiassa

Sivut 6–7

- Lotta R: ei kovin muutettu, mitä viimeiset tapahtumat, ajantasaistus tekstile

Sivut 7–8 VN päätös

- Lotta R: kaikkea ei mukana, mitä keskusteltiin työpajassa
- Johanna N-L: visio ja missio kuin Nagoyasta, pitäisikö olla 2012–2020 ei 2011, sillä vuosi jo pitkällä
- Ilkka H: visio otettu EU:sta
- Veistola: lisäarvoa EU:sta, ennallistamisesta lisää, kansalaisten ympäristöoikeudet, lisää ehdotuksia tulee sähköpostitse
- Matti Nummelin: Suomi ei nouse kv-toimijana missiossa ja visiossa, ehdotus mukailleen hallitusohjelmaa ”ympäristöpoliikka”-otsikon alla: Suomi osallistuu aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön biodiversiteettihaasteiden (hallitusohjelmassa, ympäristöhaasteiden) ratkaisemiseksi.
- Marina: resurssien lisäämistavoite, jossain alkuosiossa pitää olla resurssoinnista
- Ilkka: päämäärä 5, tavoite 20, on sivulla 3. ok.

Sivut 9–13 haasteet

- Outi Honkatukia, s. 11, rahasummia ei kannata mainita, muuallakaan ei ole mainittu rahasummia
- Ilkka: on periaatepäätöksen rahasumma
- Johanna: Ilkalle jo lähetetty metsäosaan kansallisesta metsäohjelmasta täydennys, suosiaan myös, perinne-osaan myös, vesi myös, uusi osio: kalavarat, uusympäristöt myös uutta, haitalliset lajit -osaa uudistettu
- Ilkka: metsäteksti herkkä paikka... teksti punaisesta kirjasta
- Veistola: voisi korostaa uhanalaisten lajien määrää, ennallistamislukuja mukaan, kalavarat-osa hyvä!
- Timo: metsäosio lyhyt, verrattuna meidän metsien pinta-alaan ja metsien uhanalaisten lajien määrään
- Eija: eliölajit, lajitiedon hallinta, maininta tästä, on suuri haaste saada ko. asia kuntoon.

Sivut 13–15 otsikkoon saamelaiset, ei alkuperäiskansat

- Riina Vuorento: tässä ongelmallisia osia, perinteisen tiedon palauttamiseen liittyviä, esim. arkistointityö, mitä tarkoittaa perinteisen tiedon palauttaminen, määritelmä, voi olla esteitä palauttamiselle yksityishenkilöiden arkistoista
- Suvi Juntunen: 8j-ryhmän pöytäkirjat saatavilla, saamelaisarkisto perustetaan, kerätään oma saamelaisarkisto
- Ilkka: OKM toimittaa tekstiä tästä
- Lotta R: viittaus 8j-työryhmän raporttiin
- Suvi J: voisi kertoa saamelaistiedon tilasta, haaste tulee toimenpidepuolelle, saamelaisasia läpi toimenpiteiden, horisontaalisesti,
- Ilkka: katsotaan 8j-silmälaseilla läpi, kuten muitakin läpileikkaavia asioita
- Johanna: geenivarat-osa, lisäyksiä toimitettu Ilkalle
- Marina: elinympäristölähestymistapa, missä poikkitieteelliset, tutkimus, koulutus?

Sivu 15 päämäärät ja tavoitteet

- Lotta: napakoita, mutta sisällöllisesti muuttuneita, osa työpajassa tulleista asioista lisätty, osaa ei
- Timo: EU vielä tiukempi, miten kirjoitettu?
- Ilkka: siten kuin Nagoyan tavoitteet, vähän kansallistaen, tulee uusi versio, kommenttien perusteella
- Outi H: mikä on päämäärän ja tavoitteen ero? Tav. 2 tosi rankka! Pyritään mahdollisuuksien mukaan.... Tav. 3 ...vahvistetaan luonnon monimuotoisuuteen liittyvää taloudellista ohjausta. Tav. 11 onko mahdollista toteuttaa. Päämäärä 5 voimavarojen kehittäminen, mitä tämä on? Tav 20 lisää voimavaroja, miten, uudelleen kohdentamalla... esim... tulee kommentteja kirjallisesti.
- Ilkka: päämäärät ja tavoitteet CBD:n kokouksen päätösten mukaiset, olennainen asia tav. 20!
- Jouni Lind: tav. 3 haitalliset tuet, yritysmaailman näkökulma, talous, tuet, tav. 6 taloudellisesti arvioidaan esim. kalaportaat, vaihtoehtoiset toimintatavat muotoiluun, tav.11. prosentit! Mitä merkitsevät toimijoille, toimintatapoihin, miten käytännössä toteutetaan?
- Ilkka: realistiset prosentit? Ovat Nagoyan prosentteja!
- Johanna: turvataan kalannousu, kalateitä voidaan rakentaa
- Tapani Veistola: ehdotuksia: tav 5: pysäyttäminen ja ennallistaminen..., tav.11 ekologinen verkosto, green infra, tav. 12, pysäytetään uhanalaistuminen
- Camilla Natur&Miljö: tav.1 Kansalaisten omat mahdollisuudet vaikuttaa, tav. 2 inventointien laatu huomioon, tav. 5 tosi heikko tavoite vain puolittaa, pitää pysäyttää, ennallistaminen hyvä asia, tav. 11 täydennettynä
- Ilkka: % eivät kerro laadusta mitään
- Suvi Raivio: tav. 11 suojeltu tehokkaasti? Tarkoittaa mitä? Tiukastiko? Tav. 15 ennallistamis-% 15, selvitetään %, mitä niistä seuraa, metsät ovat valtavat alueet!
- Timo: 15 % ennallistaminen, on valtava prosentti
- Veistola: kun näin on kerran päätetty, on keksittävä keinot toteuttaa! ympäristötiedon saatavuus, kansalaisten tietoisuus, tav. 20 pysyttävä mukana rahatavoitteissa.

Puheenjohtajan yhteenveto: "Kun nämä tavoitteet täyttyvät, niin luonnon monimuotoisuuden väheneminen on pysähtynyt!"

Ilkka ehdotti, että olisi hyvä tehdä pienryhmytyötä. Timo: ehdotti, että Ilkka kokoaa ns. prosenttiryhmän miettimään määrällisiä tavoitteita.

Strategian uudistustyö jatkuu siten, että loput kommentit toimitetaan Ilkalle maanantaihin 5.9.2011 klo 16:30 mennessä. Seuraavan version Ilkka toimittaa ilman "track change" -merkintöjä ministeriöille kommentteille, siten että versio 3 on käsiteltävänä BD-seurantaryhmän seuraavassa kokouksessa 3.10.2011.

7. Muut asiat

- Luonnon monimuotoisuuden kansainvälinen asiantuntijaryhmä on pitänyt järjestäytymiskokouksen 24.8.2011 (Marina von Weissenberg, YM)
Ryhmä pitää 3 kokousta vuonna 2011 ja se valmistelee SBSTTA- ja Art 8 j kokoukset Montrealissa marraskuussa 2011 sekä myös toimeenpanoa koskevan WG:RI:in ja CBD/COP 11-kokoukset (CBD) Intiassa 2012. On pyydetty saamelaisilta nimeämään pysyvän asiantuntijan ryhmään. Marina von Weissenberg on ryhmän puheenjohtaja ja Niko Urho (YM) on sihteeri.

- Kuntien arvokkaat luontotyypit -kampanjan jatko (Marja Pylvänäinen, SYKE)
Kampanjan jatkossa lähestytään alueellista mediaa ja kerrotaan mitä merkitystä luontotyypeillä on kansalaisille. Tiedotteet lähetetään maakunnittain. 5 jo lähetetty. Paikallista tiedotusta vaikea seurata, mutta lehti- ja verkkoartikkeleita ja radiohaastatteluja on tehty.

8. Seuraavat kokoukset

BD-seurantaryhmän seuraavat kokoukset:

Bd-kokous 6/2011 (39)

- maanantai 3.10. klo 13–15, YM Kuukkeli – HUOM. muuttunut päivä
- perjantai 31.11. klo 13–15, YM Kuukkeli – HUOM. muuttunut päivä
- tiistai 22.11. klo 9–11, YM Kuukkeli
- ma 12.12. klo 10–12, YM Kuukkeli

Mikäli kokousaika ei sovi, jäseniä pyydetään järjestämään varahenkilö paikalle.

Puheenjohtaja Timo Tanninen

Sihteeri Marja Pylvänäinen

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.